

İsrail'in Gazze ve Filistin'deki Suçları İçin Bir Mahkeme

Gazze'deki abluka nihayet kırıldığında ve gazeteciler, BM araştırmacıları ve adli tıp ekiplerinin ilk dalgası içeri girmeye izin verildiğinde, dünya modern savaşta eşî görülmemiş bir yıkım ve insan kaybı ölçeğiyle karşı karşıya kalacak. Şu anda bile, sınırlı erişim ve tartışmalı rakamlarla, yıkımın ana hatları şaşırtıcı. Ancak gerçek hesaplama, Gazze açılana kadar gelmeyecek.

Eşsiz Bir Ateş Gücü Konsantrasyonu

Yaklaşık 365 km²'lik bir alanda—Detroit'in büyüklüğünden biraz fazla ve Hiroşima'nın yaklaşık üçte biri—Gazze, kaydedilmiş tarihte kilometrekare başına en yoğun bombardımanlardan birini yaşadı. Bağımsız analizler, İsrail'in Ekim 2023'ten bu yana **100.000 tondan fazla patlayıcı** attığını gösteriyor. Bağlam için: Tek bir atom bombasıyla yok edilen Hiroşima, **15.000 ton TNT** eşdeğeri bir yıkım aldı. Dolayısıyla Gazze, zaten dünyadaki en yoğun nüfuslu bölgelerden biri olan bir şeritte sıkıştırılmış **altı Hiroşima'nın** yıkıcı gücüne maruz kaldı.

İkinci Dünya Savaşı benzetmeleri bu aşırılığı vurgular: Dresden (3.900 ton), Hamburg (9.000 ton) ve Londra üzerindeki Blitz (18.000 ton)—hepsi bir araya geldiğinde bile Gazze'nin yaşadığına ulaşamaz. Ancak, sanayi ve askeri hedeflerin önemli olduğu İkinci Dünya Savaşı'nın aksine, Gazze'deki bombardıman ağırlıklı olarak **konut altyapısını** yerle bir etti. BM şimdi tüm yapıların yaklaşık **yüzde 80'inin hasar gördüğünü veya yok edildiğini** tahmin ediyor; bu, hastaneler, okullar ve su sistemlerini de içeriyor. Hiçbir modern kentsel çevre bu kadar tamamen yok edilmedi.

Neden Abluka Sırasında Ölü Sayımı Gerçeği Yetersiz Gösteriyor?

Gazze Sağlık Bakanlığı'ndan gelen resmi ölüm rakamları—şimdi **62.000'i aşan**—yalnızca kurtarılıp kaydedilen cesetleri yansıtıyor, genellikle çöken hastaneler aracılığıyla. Bunlar, sayılmayanları hariç tutuyor: hala enkaz altında sıkışmış olanlar, erişilemeyen bölgelerde ölenler ve açlık veya tedavi edilmemiş hastalıklardan ölenler.

Bağımsız bilimsel çalışmalar daha yüksek bir gerçeğe işaret ediyor. *The Lancet* (2025), 2024 ortasına kadar ölümlerin yaklaşık **yüzde 41** oranında eksik sayıldığını göstermek için yakalama-yeniden yakalama modellerini kullandı. *Nature*'ın Gazze Ölüm Oranı Anketi, Ocak 2025'e kadar **75.000'den fazla şiddet kaynaklı ölüm** ve açlık ile bakım eksikliğinden **8.500 şiddet dışı ölüm** tahmin etti. Birlikte, bunlar gerçek kaybın zaten **80.000–90.000 cana** yaklaştığını gösteriyor.

Açlık ölümleri özellikle dehşet verici: Ağustos 2025 sonlarında, BM destekli açlık gözlemcileri kuzey Gazze’de kıtlık olduğunu doğruladı ve en az **300 açlık ölümü**, bunlardan **117’si çocuk** dahil. Bu rakamlar, bomba tonajı gibi, asgari olarak anlaşılmalıdır. Tam hesaplama, yalnızca sistematik adli tıp ve epidemiyolojik araştırmalar mümkün olduğunda ortaya çıkacak.

Araştırmacıları Neler Bekliyor?

Sınırlar nihayet açıldığında, soyut olan somut hale gelecek. Gazeteciler yalnızca yıkıntıları değil, aynı zamanda hayatta kalanların günlük mücadelesini de belgeleyecek. BM misyonları, toplu mezarları, yıkılmış mahalleleri ve kritik altyapıyı haritalandırmaya başlayacak. Adli tıp ekipleri—yer yer çalışarak—cesetleri çıkaracak, ölüm nedenlerini belirleyecek ve DNA örnekleme, diş kayıtları ve izotop testleriyle bireyleri tanımlayacak. Epidemiyologlar, açlık, sepsis, tedavi edilmemiş yaralar ve hastalık salgınlarından kaynaklanan dolaylı ölümleri izlemek için ölüm oranı anketleri derleyecek.

Süreç titiz olacak. Her bomba krateri kaydedilecek, parçalar kataloglanacak ve bilinen silah sistemleriyle eşleştirilecek. Her hastane yıkıntısı, saldırı kayıtlarına ve GPS koordinatlarına karşı değerlendirilecek. Her kazılan mezar fotoğraflanacak, kataloglanacak ve tanıklıklarla bağdaştırılacak. Srebrenitsa veya Ruanda’da olduğu gibi, sonuç görsel, adli ve tanıklık temelli kanıt yığınları olacak—birlikte reddedilemez bir kayıt oluşturacak.

Yıkımın ölçeği düşünüldüğünde—on binlerce yer, 100.000’den fazla yok edilmiş yapı—bu aylar değil, **yıllar** sürececek bir çalışma olacak. Bu, kaybı nicelendirip sorumluluğu atfeden kapsamlı bir raporla sonuçlanacak.

Filistin Mahkemesine Doğru

Hesaplama Gazze ile sınırlı kalmayabilir. Temmuz 2024’te **Uluslararası Adalet Divanı**, İsrail’in işgal altındaki Filistin topraklarındaki yerleşim girişiminin **uluslararası hukuka aykırı** olduğunu ve devletler ile BM sistemi için harekete geçme yükümlülükleri getirdiğini bildirdi. Bu görüş, teyit edilmiş kıtlık ve Gazze’nin yıkımıyla birleştiğinde, daha geniş bir hesap verebilirlik süreci için güçlü bir yasal temel sağlar.

Filistin Mahkemesi, BM Genel Kurulu’nun himayesinde kurulabilir, **1948’den itibaren** suçları incelemekle görevlendirilmiş ve açık bir bağlantı bulunduğu durumlarda **1948 öncesi Mandaterası davalarını** değerlendirme yetkisine sahip olabilir. Bu mahkeme, yalnızca bireyleri yargılamakla kalmaz, aynı zamanda kitlesel yerinden etmeler, katliamlar, yerleşim genişlemesi, sistematik askeri işgal ve sınır ötesi operasyonların kesin bir tarihsel kaydını oluşturur.

Kuruluş ve Entegrasyon

Genel Kurul Kararı

Genel Kurul, Barış için Birleşme prosedürü altında bir karar kabul ederek Mahkemeyi kurabilir ve BM Genel Sekreteri’nden **Filistin Devleti** ile bir anlaşma yapmasını isteyebilir.

Örnekler mevcut: **Kamboçya'daki Olağanüstü Daireler** ve **Suriye için IIIM**, Güvenlik Konseyi politikalarının hesap verebilirliği engellediği durumlarda Genel Kurul eylemleriyle kuruldu.

Soruşturma Kolu

Karar, derhal bir **bağımsız soruşturma mekanizması** kurarak kanıtları korumak ve dava dosyalarını hazırlamakla görevlendirir—Mahkeme kurulurken adaletin gecikmesini önler.

ICJ ve ICC ile Entegrasyon

- **ICJ:** Güney Afrika'nın açtığı **soykırım davası**, **devlet sorumluluğunu** yargılayan ICJ'de kalmalıdır. Mahkeme tazminat verirse, Genel Kurul bu tazminatların bir **kısımının Mahkeme tarafından yönetilen Mağdur Fonu'na** akmasını yetkilendirebilir, gönüllü katkılarla birlikte.
- **ICC:** Mahkeme, halihazırda **Netanyahu ve Gallant** aleyhine davalar yürüten **Uluslararası Ceza Mahkemesi** ile koordinasyon sağlar. ICC, devam eden liderlik davalarına odaklanırken, Mahkeme **tarihsel ve yapısal suçları** (Nakba, yerleşimler, Sabra ve Şatila, tekrarlanan Gazze savaşları) ele alır.

Arşiv Fonksiyonu

Mahkeme, ICC ve IIIM standartlarıyla uyumlu bir **merkezi kanıt deposu** tutar, **suç kaydının gelecek nesiller için korunmasını** ve evrensel yargı yetkisi altında ulusal mahkemeler için erişilebilir olmasını sağlar.

Sonuç

Gazze açılana kadar dünya, bilgi ile kanıt arasındaki bir belirsizlikte yaşıyor. Ancak erişim nihayet sağlandığında, açığa çıkanlar o kadar ezici olabilir ki, yalnızca Gazze'nin yıkımıyla değil, aynı zamanda Filistin'deki yüz yıllık cezasızlık tarihiyle de bir hesaplaşmayı zorlar.

Nürnberg, İkinci Dünya Savaşı'nın son savaşlarıyla sınırlı kalmayıp tüm rejimin suçluluğunu tanımladığı gibi, bir **Filistin Mahkemesi** de ortaya çıkabilir: **1948 Nakba'sından 2025 Gazze'sine ve ötesine** kadar davaları ele alma yetkisine sahip.

Böyle bir mahkeme yalnızca hesap verebilirlik sağlamakla kalmaz, aynı zamanda tarihsel gerçeği tanımlar: Filistin halkının nesiller boyunca başına gelenler, tarihin bir kazası değil, milletler hukukuna aykırı bir suçlar sürekliliği.

Ek 1: Filistin Mahkemesi Taslak Tüzüğü (Açıklayıcı Notlarla)

Madde 1 - Kuruluş

Metin: Filistin Mahkemesi ("Mahkeme"), Filistin'de ve ilgili sınır ötesi yerlerde **15 Mayıs 1948'den itibaren** işlenen ciddi uluslararası insancıl hukuk ve insan hakları ihlallerinden sorumlu kişileri yargılamak için bağımsız bir yargı organı olarak kurulur, yargı izniyle **1948 öncesi** İngiliz Mandası içindeki suçları, çatışmayla **açık bir bağlantı** ve yeterli kabul edilebilir kanıt bulunduğu durumlarda soruşturma **takdir yetkisi** ile. **Not:** 1948, Nakba'yı ve işgal dönemi suçlarının başlangıcını sabitler; 1948 öncesi takdir yetkisi, manda dönemi suikastları ve katliamlarının soruşturulmasını mümkün kılar.

Madde 2 - Konu Yargı Yetkisi

Metin: (a) Savaş suçları; (b) İnsanlığa karşı suçlar; (c) Soykırım; (d) İlgili antlaşmalarda ve uluslararası standartlarla uyumlu Filistin yasalarında tanımlı terörizm. **Not:** Hem klasik uluslararası suçları hem de sivillere/diplomatik tesislere karşı terörizmi kapsar, erken ve geç suçların yargı yetkisine girmesini sağlar.

Madde 3 - Zamansal ve Mekansal Yargı Yetkisi

Metin: 15 Mayıs 1948'den günümüze, 1948 öncesi takdir yetkisiyle. Mekansal kapsam: Gazze, Batı Şeria, Doğu Kudüs ve sınır ötesi eylemler (ör. Beyrut, Kahire, Roma, Tahran, Şam). **Not:** Hem işgali hem de sınır ötesi operasyonları kapsar.

Madde 4 - Kişisel Yargı Yetkisi

Metin: En büyük sorumluluğu taşıyan kişilere odaklanır: siyasi liderler, askeri komutanlar, üstler. **Not:** Tarafsızlığı garanti eder; tüm taraflara uygulanır.

Madde 5 - Kompozisyon

Metin: Hibrit model: Yargılama ve Temyiz Daireleri, uluslararası ve Filistinli yargıçlar, bağımsız savcı, sicil. **Not:** Kamboçya ve Sierra Leone gibi emsalleri takip eder.

Madde 6 - Uygulanabilir Hukuk

Metin: Cenevre Sözleşmeleri, Roma Statüsü, ICJ danışma görüşleri, teamül insancıl hukuk, uyumlu olduğu yerlerde Filistin yasası. **Not:** Bağlayıcı uluslararası hukuku yerel meşruiyetle bütünleştirir.

Madde 7 - Sanıkların Hakları

Metin: Adil yargılama garantileri, masumiyet karinesi, yasal temsil, temyiz hakkı. **Not:** "Galip adaleti" suçlamalarını önler.

Madde 8 - Mağdurlar ve Tazminatlar

Metin: Mağdurlar katılabilir ve tazminat talep edebilir. ICJ tarafından verilen tazminatları, gönüllü katkıları ve mahkum edilen kişilerin varlıklarını almak için bir Mağdur Fonu kurulur. **Not:** ICJ'nin devlet düzeyindeki kararlarını bireysel ve topluluk tazminatlarına doğrudan bağlar.

Madde 9 - İşbirliği ve Uygulama

Metin: Devletler, tutuklamalar, transferler ve kanıt sağlama konusunda işbirliği yapmalıdır. Cezalar, BM tarafından belirlenen devletlerde çekilir. **Not:** Genel Kurul kararları Bölüm VII yaptırımına sahip olmasa da, geniş meşruiyet ve anlaşmalar uyumu sağlar.

Madde 10 - Süre ve Raporlama

Metin: Mahkeme, 15 yıllık yenilenebilir bir yetkiyle kurulur. Genel Kurul'a yıllık raporlar; arşiv kayıtları BM gözetiminde. **Not:** Sorumluluğu ve tarihsel korunmayı sağlar.

Ek 2: Ön Dava Dosyaları (Örnekleyici)

Mandaterası

- 1924 - Jacob İsraël de Haan suikastı (Kudüs)
- 1944 - Lord Moyne suikastı (Kahire)
- 1946 - King David Oteli bombalaması (Kudüs)
- 1948 - Deir Yassin katliamı (Kudüs)
- 1948 - BM Arabulucusu Folke Bernadotte suikastı

Erken Devlet Dönemi

- 1953 - Qibya katliamı
- 1956 - Kafr Qasim katliamı
- 1968 - Beyrut Havalimanı baskını
- 1973 - Libyan Arab Airlines Uçuş 114'ün düşürülmesi
- 1982 - Sabra ve Şatila katliamı (suç ortaklığı)

İşgal ve Gazze Savaşları

- 2001 - Gazze Uluslararası Havalimanı'nın yok edilmesi
- 2008-09 - "Dökme Kurşun" operasyonu (1.166-1.417 Filistinli öldürüldü, çoğunluğu sivil)
- 2014 - "Koruyucu Hat" (2.125+ Filistinli öldürüldü, 1.600+ sivil)
- 2023-25 - Gazze Savaşı: bombardımanlar, kıtlık, yapıların %78'inin yok edilmesi, 62.122+ ölüm (MoH/BM taban çizgisi)

Sınır Ötesi

- 2024 - İran diplomatik kompleksine saldırı (Şam)
- 2024 - İsmail Haniye suikastı (Tahran)
- 2025 - Sana Uluslararası Havalimanı'na saldırı

Çağdaş Liderlik Dosyaları

- Binyamin Netanyahu (Başbakan)** - Gazze savaşı, abluka, açlık politikası için komuta sorumluluğu.

- **Yoav Gallant (Savunma Bakanı)** - Abluka ve bombardımanlar için doğrudan sorumluluk.
- **Bezalel Smotrich (Maliye Bakanı)** - Yerleşim genişlemesi, tahrik, yerleşimci şiddetine olanak sağlama.
- **İtamar Ben Gvir (Ulusal Güvenlik Bakanı)** - Yerleşimcileri silahlandırma, ayrımcı politikalar, mahkumlara kötü muamele.

Kaynaklar

- UNOSAT / OCHA Hasar Değerlendirmesi, Ağustos 2025 (~yapıların %78'i etkilendi).
- OCHA İnsani Durum Güncellemesi #315, Ağustos 2025 (62.122 ölüm).
- *The Lancet* (Oca. 2025): 64.260 tahmini travmatik ölüm; ~%41 eksik sayım.
- *Nature* (Haz. 2025): Gazze Ölüm Oranı Anketi, 75.200 şiddet kaynaklı + 8.540 şiddet dışı ölüm.
- IPC Kıtık Onayı, Ağustos 2025.
- ICJ Danışma Görüşü, 19 Temmuz 2024: İşgal altındaki bölgelerdeki yerleşimlerin yasadışılığı.
- ICC Savcılığı tutuklama emri başvuruları (Mayıs 2024) ve emirleri (Kasım 2024) Netanyahu, Gallant ve Hamas liderlerine karşı.
- BM Genel Kurul Kararı 71/248 (2016): Suriye için IIIM.
- BM Genel Kurul Kararı 57/228B (2003): ECCC (Kamboçya).